

Az írásbeliség követelménye a biztosítási szerződések jogi szabályozásában - a Lloyd's kávéház „könyves emberének” aláírásától a mobil applikációkig

Dr. Molnár István
ügyvéd
Berke & Molnár Ügyvédi Iroda
Istvan.molnar@berkemolnarlawfirm.hu
www.insuranceblog.hu

A kezdetek

Genova – 1347

Georgius Lecavellum –

Bartholomeus Bassus

London (Lombard street) – 1547

John Brooke vs. William Maynard / Thomas

Lodge (underwriters)

*A genovai kötvényt fordította Tamás Gábor
(ld. A biztosításügy története Magyarországon,
2013., 13. oldal)*

„Isten nevében Ámen!

Én, Georgius Lecavellum, Genova polgára elismerem neked, Bartholomeus Bassus, Bartholomeus fia, hogy szabad és baráti kölcsönként százhét font (ezüstöt) kaptam és fogadtam el tőled Genovában.

Ezennel minden jogi lehetőségről lemondok, hogy bizonyítékát kérjem, hogy a nevezett összeget megkaptam és megszámlolva elfogadtam. Igérem, és ünnepélyes szerződésben fogadom, hogy ezt a százhét font (ezüstöt) vagy ennek megfelelő pénzüsszeget visszafizetem neked vagy az általad megjelölt megbízottadnak személyesen vagy képviselőm útján.

A (tények ismeretében) és józan ítélőképességem birtokában (kijelentem), hogy ha a Santa Clara nevű hajód, amelyet most készítenek fel Genova kikötőjében, hogy Isten akaratából hamarosan Majorcára hajózzon, elhajózna és Genova kikötőjéből közvetlenül Majorcára menvén oda épen és biztonságban megérkezne mielőtt a következő hat hónap letelne, ebben az esetben ez a szerződés semmis és meg nem kötöttnek tekintendő. Személyesen vállalom a kockázatot és a felelősséget a nevezett pénzüsszeget, amíg a fenti hajó a fent említett közvetlen útvonalon hajózva meg nem érkezik Majorcára. Úgyisintén, ha a nevezett hajó épen és biztonságban valamely más helyre hajózna, mielőtt a hat hónap letelik, ez a szerződés semmis és meg nem kötöttnek tekintendő. Hasonlóképpen, ha nevezett hajó megváltoztatja útirányát a szerződés semmis és meg nem kötöttnek tekintendő.

A fenti módon, a fent nevezett feltételek mellett igérem, hogy a fenti összeget megfizetem, máskülönben igérem, hogy vállalom és büntetésként megfizetem a kikötött összeg dupláját, valamint kárpótlást a károktól és a költséget, ami az ügyben vagy a bírósági eljárás során felmerülhet, a fentiek biztosítékul tulajdonom, javaim és ingóságaim szolgáljanak.

Készült Genovában, Carlos és Bonifactus Ususmares testvérek házában egy szobájában, a mi Urunk 1347. esztendejében, a genovai szokások szerint, október 23-án déltájban.

Tamuk Nicolaus Tacius, textilereskedő és Johanus Rachus, Bonanatus fia, genovai polgár.¹²

Marine Insurance Act (1906)

21 When contract is deemed to be concluded

A contract of marine insurance is deemed to be concluded when the proposal of the assured is accepted by the insurer, whether the policy be then issued or not; and, for the purpose of showing when the proposal was accepted, reference may be made to the slip or covering note or other customary memorandum of the contract.

22 Contract must be embodied in policy

Subject to the provisions of any statute, a contract of marine insurance is inadmissible in evidence unless it is embodied in a marine policy in accordance with this Act. The policy may be executed and issued either at the time when the contract is concluded, or afterwards.

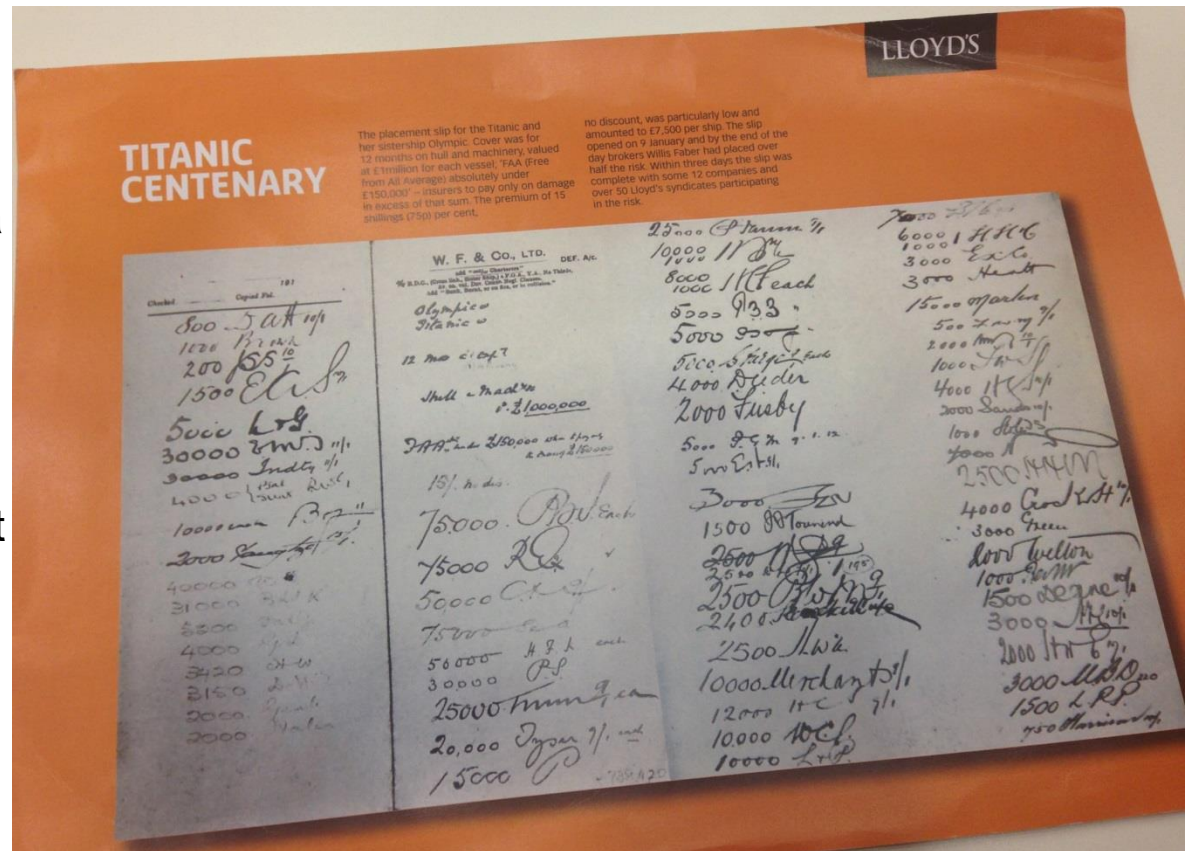
A Titanic slip (1912)

1912. január 9.

A Willis Faber megnyitja
 a slip-et

Három nap alatt
 12 társaság és
 50 Lloyd's szindikátus
 jegyezte le a kockázatot

1 Mio £ / hajó (7.500 £)

A Kereskedelmi Törvény sajátos formakényszere – egyoldalú írásbeliség (1875)

Kt. 468. §

A biztosítási ügylet érvényességéhez írásbeli szerződés szükséges.

Az írásbeli szerződéssel egyenlőnek tekintendő a biztosító által kiállított kötvény, vagy az elfogadott ajánlatnak a biztosító könyveibe történt bevezetése.

A bevezetés megtörténtnek tekintetik, ha a biztosító a biztosítási ajánlatot annak vételétől számítandó 48 óra alatt vissza nem utasította.

Régi Ptk. sajátos formakényszere – egyoldalú írásbeliség (1959)

Ptk. 537.§

- (1) A biztosítási szerződés a felek írásbeli megállapodásával jön létre.
- (2) A szerződés akkor is létrejön, ha a biztosító az ajánlatra tizenöt napon belül nem nyilatkozik.

Ptk. 538.§

- (1) Az írásbeli megállapodást, illetőleg a biztosító elfogadó nyilatkozatát biztosítási kötvény (igazolójegy, biztosítási bélyeg) kiállítása pótolja.

Ptké. 38. §

- (2) Ha jogszabály a szerződés érvényességéhez írásbeli alakot rendel, jogszabály eltérő rendelkezése hiányában írásbeli alakban létrejött szerződésnek kell tekinteni a levélváltás, a táviratváltás, valamint a távgépíron és telefax útján történt üzenetváltás, továbbá a külön törvényben meghatározott maradandó eszközzel tett nyilatkozatváltás - így különösen fokozott biztonságú elektronikus aláírással aláírt okirat - útján létrejött megegyezést.

PSzÁF
Álláspont

E-insurance
(2000)

Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete
1027 Budapest, Csalogány utca 9-11. ☎ 1535 Budapest, 114. Pf.: 777 Telefon: 267.2888 Fax: 267.2889

Pénzügyi szervezetek termékeinek nyilvántartási és ellenőrzési önálló osztálya

Ügyiratszám: 18316/3/00.

Tárgy: biztosítási szerződés elektronikus úton történő megkötése

Tisztelt Vezető Jogtanácsos Úr!

A Rt. interneten megkötött biztosítási szerződése tárgyában írott megkeresésemre adott válaszát köszönettel megkaptam.

Az elektronikus úton megkötött biztosítási szerződések polgári jogi érvényessége tárgyában az alábbiakról kívánom tájékoztatni Vezető Jogtanácsos urat:

1. A Felügyelet álláspontja szerint a jelenleg hatályos jogszabályi rendelkezések alapján nem lehet írásbeli alakban és ekként érvényesen létrejött szerződésnek tekinteni az ügyfél és a biztosító elektronikus levél formájában történt üzenetváltása útján megszületett megegyezést. Ennek megfelelően nem fogadható el egy olyan megoldás, ahol a biztosítási szerződés létrejöttét az ügyfél elektronikus formában tett ajánlatára a biztosító szintén elektronikus formában tett, ajánlatot elfogadó válaszához kötik.
2. Véleményem szerint létrejön a biztosítási szerződés, ha az ügyfél ugyan minősített alakszerűséget nélkülöző formában (szóban, elektronikus úton) tesz ajánlatot, a biztosító azonban ezen ajánlat alapján hagyományos módon kiállítja (és pl. postaj úton kézbesíti) a biztosítási körvényt.
3. A biztosítási szerződés megkötése során a biztosítónak eleget kell tennie a biztosítóintézetekről és a biztosítási tevékenységről szóló 1995. évi XCVI. törvény

biztosítók terhelő prekontraulális tájékoztatási kötelezettségéről szóló 102.§-ában rögzített szabályainak. Ehhez kapcsolódóan szükségesnek tartom felhívni szíves figyelmét arra, hogy megítélem szerint a biztosítási jogviszonyban a biztosított egy fokozott együttműködési, tájékoztatási kötelezettség terhelő ügyfelei irányában, s ez a kötelezettség különleges jelentőséggel bír a biztosítási termékek elektronikus úton történő terjesztése során.

Kérem, hogy a fentiekkel kapcsolatos álláspontjáról 2001. január 2-ig tájékoztatni sziveskedjék.

Budapest, 2000. december 14.

dr. Zavornyák József
főosztályvezető

Az új Ptk. formakényszere (2013)

Ptk. 6:7. §

[Írásbeli alakhoz kötött jognyilatkozat]

(2) Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a jognyilatkozat akkor minősül írásba foglaltnak, ha jognyilatkozatát a nyilatkozó fél aláírta.

(3) Írásba foglaltnak kell tekinteni a jognyilatkozatot akkor is, ha annak közlésére a jognyilatkozatban foglalt tartalom változatlan visszaidézésére, a nyilatkozattevő személyének és a nyilatkozat megtétele időpontjának azonosítására alkalmas formában kerül sor.

6:443. §

[A biztosítási szerződés megkötése]

(1) Ha a szerződést nem írásban kötötték meg, a biztosító köteles a biztosítási fedezetet igazoló dokumentumot kiállítani.

A Gfbt. formakényszere (2009)

Gfbt. 6. §

(1) A biztosítási szerződés a felek írásbeli megállapodásával jön létre.

(2) A szerződés úgy is létrejön, ha a szerződő üzemben tartó a díjtarifának és a biztosítási feltételeknek megfelelő ajánlatát a jogviszony tartalmára, és a biztosítási feltételekre vonatkozó tájékoztatás birtokában, a biztosító által rendszeresített ajánlati lapon a biztosító vagy annak képviselője részére átadja.

Ptk. 6:15. §

[Meghatalmazás]

(2) A meghatalmazáshoz olyan alakszerűségek szükségesek, amelyeneket jogszabály a meghatalmazás alapján megtehető jognyilatkozatra előír.

E-alkuszi megbízás I. (MABISz – FBAMSz – MABIASz konszenzus)

1. Az ügyfél az elektronikus biztosításkötési folyamat során, annak integráns részeként és biztosítási ajánlatonként külön-külön, kattintás módszerével ad alkuszi megbízást az alkusz részére.
2. A folyamat részeként az ügyfél ugyancsak kattintás módszerével ismeri el az alkuszi megbízás konkrét tartalmára és mögöttes szerződési feltételeire vonatkozó tájékoztatás megtörténtét, illetve ezeknek a feltételeknek (ÁSzF, Üzletszabályzat stb.) elfogadását.
3. Az alkuszi megbízást a rendszer naplózza, mellyel egyidejűleg legenerálódik egy PDF formátumú, az ügyfél és a konkrét megbízás adataival megszemélyesített alkuszi megbízás, melyet a rendszer automatikusan eltárol és ellát az alkusz elektronikus aláírásával. Az így létrehozott PDF dokumentum óra és perc szerinti pontossággal tartalmazza az alkuszi megbízás időpontját is. Ezzel biztosított, hogy az alkuszi megbízás pontos időpontja és tartalma mindenkor visszakereshető és szükség esetén nyomtatható legyen, a tartalmi változatlanóság garanciája mellett.

E-alkuszi megbízás II.

4. Az alkuszi megbízást a rendszer elektronikus úton, az ügyfél által megadott e-mail címre küldött e-mail üzenettel, késedelem nélkül visszaigazolja. Az e-mail vagy tartalmazza magát az alkusz elektronikus aláírásával ellátott alkuszi megbízást PDF formátumban vagy tartalmazza az alkusz által az ügyfél rendelkezésére bocsátott ingyenes, jelszóval hozzáférhető tárhelyre (ügyfél ún. saját mappájára) mutató linket, ahol elérhető az alkuszi megbízás, valamint külön dokumentumban annak Általános Szerződési Feltételei / Üzletszabályzata.
5. A biztosítók részére az elektronikus dokumentumként létrehozott és az alkusz által elektronikusan tárolt alkuszi megbízás kerül átadásra, elektronikus úton.

Az ügyfél-tájékoztatás maradandósága

Tartós adathordozó (*durable medium*): tartós adathordozó: olyan eszköz, amely a fogyasztó számára lehetővé teszi a neki címzett adatoknak az adat céljának megfelelő ideig történő tartós tárolását és a tárolt adatok változatlan formában és tartalommal történő megjelenítését.

A biztosítók és a biztosításközvetítők egyaránt eleget tehetnek saját tájékoztatási kötelezettségüknek tartós adathordozó útján (**Bit. 152. § /3/ bek.** és **378. § /4/ bek.**).

Content Services Ltd. vs Bundesarbeitskammer (**CJEU C-49/11.**)
Inconsult Anstalt vs Finanzmarktaufsicht (**EFTA E-4/09.**)

EFTA Bíróság: Egy website akkor tartós adathordozó, ha az azon keresztül közölt tájékoztató tartalmak / szerződési feltételek

- (i) az ügyfelek számára eltárolhatók,
- (ii) a célnak megfelelő ideig hozzáférhetők,
- (iii) változatlanul reprodukálhatók.

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

www.InsuranceBlog.hu